

3/15 - et magasin for Skjold menighet
med artikler og reportasjer fra hele Fana prosti

Gi menigheten et godt råd!

14. september er det kommune- og fylkestingvalg. Men alle kirke-medlemmer kan i tillegg også stemme på kandidater til menighetsråd og bispedømmeråd, og dermed ut-sendinger til Kirkemøtet. Side 8-9 og 22-23

www.skjoldmenighet.no

Berlinertanker

Utenlands med konfirmanter.
I Tyskland.

AV BJØRN MOE

Mange inntrykk; Bergen Belsen konsentrasjonsleir, britisk krigskirkegård, rester av Berlinmuren og den kalde krigen.

Ulike menneskesyn møtte oss voksne og konfirmantene fra Skjold. Det nazistiske menneskesyn, der noen er herrefolk, noen står øverst, og andre nederst. De nederst, de fortjener ikke å leve. De kan utryddes. Slik som jøder, sigøynere, utviklingshemmede, kronisk syke. Og listen kan lett gjøres enda lengre, - der nede. Også i vår tid.

Vi møtte også det totalitære kommunistiske menneskesynet, slik det utfoldet seg i praksis; individet kunne ofres til fordel for massene, til fordel for land, folk eller ideologi. Bare i den grad den enkelte var til nytte for det store fellesskapet, så hadde mennesket en verdi. Den individuelle friheten var fraværende, - på alle livets områder.

Vi hadde feiret gudstjeneste i Hamburg, med utflyttede nordmenn, med besøkende nordmenn og med tyskere som hadde norsk tilknytning. Vi hadde feiret pinse, derv i hørte om Guds ånd som fra nå av skulle til alle mennesker. Ikke av seg selv, men bæres til alle folk av dem som selv hadde møtt Kristus.

«En skriftlærd spurte Jesus: Hvilket bud er det første av alle?»²⁹ Jesus svarte: «Det første budet er dette: 'Hør, Israel! Herren vår Gud, Herren er én.'³⁰ Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av hele ditt sinn og av all din kraft.'³¹ Det andre er dette: 'Du skal elske din neste som deg selv.' Ikke noe annet bud er større enn disse.» (Markus 12.)

Vi kaller det ofte for det dobbelte kjærlighetsbud, men kanskje det er det tredobbelte; begynn med å elske Gud, elsk din neste, men husk også ditt eget verd.

Et fjernsynsprogram om jødeforfølgelsen sluttet slik; fra nå av gjelder tre bud: No victims. No perpetrators. No bystanders. På enkel norsk: Ikke flere ofre. Ikke flere overgripere. Ikke flere som bare står og ser på. Fordi vi alle har uendelig verdi.

God sommer! ●

London calling!

Konfegjengen fra Skjold med sine tre ledere: Frida Husøy og Tove og Arne Brekke, hadde en fantastisk vellykket tur.

Soving, undervisning og felleskap på Sjømannskirken. «London track» med oppgaver og masse opplevelser rundt omkring. Og ikke minst Musicalen «Les Misérables» som det ble undervist om både før og under turen. Her ser dere gruppen etter å ha deltatt på Evensong, sammen med

hundrevis av andre i Westminster Abbey. Gjensyn med selveste Abbey Dean John R Hall som besøkte Skjold kirke for et par år siden.

Vi takker 15 supre konfirmanter for turen! Hilsen lederne. ●

Skjold-konfirmantene 2015

22. august kl. 11.00

Ada Brekke Aadland
Ingvald Sæther Andås
Eirik Nødset Bringedal
Anna Brun
Ingrid Risnes Hansen
Jan-Petter Hauge
Veronica Jeanette Haugen
Erling Helland Nordanger
Hans-Fredrik Brosvik Holst
Julie Husøy
Joakim Iden
Celina P. Johannessen
Marthe Virkesdal Kleppe
Martin Moe Lund
Synnøve McDowall
Mathilde Karin Monsen
Sander Haugo Munoz
Isak Areklett Norebø
Selma Ryssgård
Alexander Garcia Sandtorv
Jesper Oppedal Sivertsen
Sunniva Stikholmen
Skogesal
Anna Hestetun Slåke

22. august kl. 13.30

Andreas Wigand Alvheim
Nicolai Birkeland
Sofie Bruvold
Oda Margrethe Bøe
Søfteland
Sandra Aasen Eide
Vilde Fosslund Førdestrøm
Henrik Grønhaug
Emilie Heieren Gustafsson
Karianne Stige Hanøy
Martin Haugland
Julie Xuefei Hodneland
Sunniva Juvik
Ole Magnus Lærum
Ingrid Mangerud
Henrik Nesse
Liv Opshaug Nordgulen
Thorfinn Grung Roll
Julie Nistad Samsonsen
Adrian Hjørnevik Schwab
Celine Marie Einevoll
Simmenes
Fredrik Hessen Solheim
Lisa Barmen Stein

Christian Bipin Gripne
Svalland
Marit Louise Ulvang
Viktoria Christine Vahlin
Ingrid Varpe

23. august kl. 11.00

Stine Haugland Andersen
Hallvard Anfinset
Mathias Fossedal Arildsen
Helen Birkeland
Julie Natland Bjørnstad
Petter André Lind
Dyngeland
Victoria Leonora Fagerås
Marte Tiedemann Hagen
Johannes Haukeland
Aleksander Teigland
Hoistad
Mathias Larsen Jamt
Pernille Sofie Mugaas Juuhl
Christian Krey
Sander Nybø Magnus
Marthe Skålevik Monsvik
Sissel Hersvik Saue

BIRKELAND • BØNES • FANA • SKJOLD • SLETTEBAKKEN • STOREVEIT • SØREIDE
Menighetsbladene i Fana

Tegn utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og de andre menighetene i Fana prosti. Vi tar med glede i mot artikler av ulike slag og gjerne også tips til reportasjer.

Levering av stoff: Leveres menighetskontoret eller sendes oystein.pettersen@uni.no

Digitalfoto: Benytt høy oppløsning.

Lokalredaksjon: Øystein Pettersen, 938 04 808, oystein.pettersen@uni.no. Lokal kontakt: Se side 13

Sentralredaksjon: Redaktør Magne Fonn Hafsør, 922 94 877 - eyecu@online.no (Kun henvendelser ang. «fellesstoff» (s 5-12). All annen kontakt: Se side 13.

Annonser: Frode Høyte - hoeyte@gmail.com

Produksjon: Dragefjellet Media AS, 55 23 25 47 - post@dragefjellet.no. Dropbox kan opprettes etter avtale for overføring av svært store filer.

Trykk: Bodoni, Straume

Deadline neste nummer: Kontakt lokalredaksjonen

Utgivelsesdag neste nummer: Tirsdag 1. september

Snart klart for den store dagen

Kjære Skjold 2015-konfirmanter! Det er snart sommer og ferie og konfirmantåret går mot slutten.

Det gjenstår fortsatt noe, men det er likevel tid for en hilsen siden dette er siste menighetsblad før den store dagen i slutten av august.

Jeg vil begynne med å si tusen takk! Tusen takk til dere foreldre og foresatte for tilliten dere har vist oss ved å la ungdommene deres bruke av sin tid her i Skjold kirke. Det har vært en glede å ha dem som konfirmanter her!

Og tusen takk til dere konfirmanter. Selv om jeg ikke har blitt kjent med den enkelte av dere, så kan jeg med hånden på hjertet si at jeg er stolt av dere og at jeg kommer til å savne dere.

For noen av dere var dette

året kanskje det første møtet med kirken og med Bibelen. For andre av dere har dette vært en repetisjon av noe dere visste fra før. Uansett – jeg håper at konfirmantåret har vært en god puslebrikke i livene til den enkelte av dere. Jeg håper at dere sitter igjen med kunnskap og opplevelser som kan bety noe for dere også etter konfirmasjonstiden.

Husker dere Mama Maggie sin utfordring når hun var på besøk her i fjor høst? «*Les litt i Bibelen hver dag – det kan forandre livet ditt*». Dette er ekstrem reklame for en bok. Likevel – min utfordring til den enkelte av dere

er noe av det samme: Ikke la konfirmantbibelen bli nedstøvet selv om konfirmantåret snart er over. For det er ikke hvilken som helst bok.

På vegne av staben i Skjold menighet ønsker jeg dere alle en riktig god sommer og lykke til med forberedelsene til den store dagen i august. Vi sees igjen da!

Hilsen kateket Elisabeth ●

Konfirmantåret 2015/2016

Nytt fra høsten av er at alle konfirmanter i Skjold menighet følger samme opplegg.

Det betyr at alle er med på blant annet felles temasamlinger, noen felles gudstjenester, Skjoldstock, Fasteaksjon og Skjoldcamp.

Etter endt konfirmantår ønsker vi at den enkelte konfirmant skal sitte igjen med både kunnskap, erfaringer og opplevelser som kan bety noe for dem også videre i livet. Gjennom flere felles møtepunkter håper vi at det lettere kan oppstå felleskap blant hele kullet. Videre kommer opplegget til å foregå her i kirken og i kortere reiseavstand til kirken. Dette håper vi skal skape en nærhet og følelse av tilhørighet til den lokale kirken.

Ett av høydepunktene vil fortsatt være Skjoldstock. Denne konfirmantfestivalen er blitt en flott tradisjon her i Skjold kirke. Vi gleder oss allerede til å se all den kreativiteten som finnes hos den enkelte konfirmant!

Skjoldcamp i august 2016 er ment å skulle være enda et høydepunkt. Vi gleder oss til å samle hele kullet til humor og alvor, undervisning og samtale, aktivitet og avslapning i flotte omgivelser på Nordhordland Folkehøgskole på Frekhaug!

Kort sagt: Konfirmantåret 2015/2016 kommer til å bli annerledes enn det det pleier å være her i Skjold kirke. Noe er tatt vekk og noe er lagt til. Forandringer kan innebære tap av noe.

Likewise kan forandringer innebære at man vinner noe enda bedre

Hjertelig velkommen som konfirmant i Skjold kirke. Vi gleder oss til å bli kjent med nettopp deg!

Hilsen staben i Skjold menighet ●

Skjold-konfirmantene 2015

Andrine Fagerbakke Skeie
Marcus-René O. Vilkenen
Tomm-André O. Vilkenen

23. august kl. 13.30

Eline Høviskeland Grindvik
Ida Jordal Jæger
Mia Ingeborg Lanesskog Oen
Benjamin Midthjell
Tiril Tertnes Nystad
Henrik Havneraas Sandven
Emily Solem-Young
Lise Sætveit
Sara Holmgren Vatnøy

29. august kl. 11.00

Julie Fanebust Blix
Alexander Mathias Brændø
Emilie Haugland
Magnus Johan Krokeide
Hefferman
Emily Hooper
Victoria Olset Husum
Herman Helland
Johannessen

Vilde Mari Wiberg Krohn
Daniel Ludvigsen
Mathias Marthinsen
Maren Vieth Mildestvedt
Roland Magnus Mork
Tirill Morvik
Vilde Brigtsen Nummedal
Frederik Seim
Sander Nikolai Sjø
Lars Kjærgård Solemslie
Maria Lillestøl Sønnesyn

29. august kl. 13.30

Pernille Jørgensen Bergesen
Jonas Fabian Bjerkeng
Henriette Tyssen Bruu
Ådne Danielsen
Samuel Andreas N. Flaten
Emilie Gundersen
Kamilla Meisingset Heimdal
Sara Kjetså Hole
Celine Dahle Ingebrigtsen
Thea Louise Jordal Vikanes
Eivor Linga
Ida Holmevik Løkkebø

Camilla Midtun Homme
Andreas Eikeseth Mjøse
Hege Ask Mong
Kjetil Nesodden
Borghild Mjateit Ness
Maria Høyherholt Olsvold
Sarah Bakke Rostrup
Marie Severinsen Sandnes
Mathea Rummelhoff Sætre
Maja Rummelhoff Sætre
Heine Tangerås
Jelyn Spissøy Taule
Silja Anna Skulstad Urang
Alexander Mehl Wergeland
Camilla Zahl

Konfirmanter som har fulgt konfirmantopplegget i Skjold, og som har blitt konfirmert i andre kirker:

Ørjan William Børve
Lea Austevoll
Thorbjørn Johan Zachariah
Niklas Nordrik

FAGKUNNSKAP OG STORT UTVALG!

GULLSMED
H. GAMS-HAUGSØEN
LAGUNEN 55 13 38 60
www.hgh.no

ICA Supermarked

Hva skjer for barn og unge framover?

Babysang: Velkommen til nye Babysang-samlinger i høst! Første samling blir 25. august (det er helt i orden å begynne underveis i semesteret). Det blir Babysang i kirkekjelleren tirsdager kl. 12.30 (unntatt høstferien). Vi har en liten sangstund, etterpå er det mulig å sitte igjen og prate med andre mødre og fedre i nærmiljøet. Passer for deg med barn mellom 0-1 år.

Søndagsskolen: Velkommen til søndagsskoleavslutning 14. juni kl. 11.00! Vi skal få høre en fortelling fra Bibelen, synge sammen, spise god mat og leke. Har du aldri vært på søndagsskolen før? Da er dette en fin anledning til å finne ut hva som skjer på søndagsskolen. Følg med på hjemmesiden for informasjon om oppstart i høst.

Fredagsklubben: Til deg i 3. – 7. klasse! Fredag 12. juni kan du bli med på siste Fredagsklubb før sommerferien! Vi skal få høre en bibelfortelling og det blir morsomme aktiviteter og god mat. Møt opp i kirkekjelleren kl. 18.00. Vi er ferdige kl. 19.30. Følg med på hjemmesiden for informasjon om oppstart i høst.

Hilsen menighetspedagog Janne Torvestad. E-post: janne.torvestad@bergen.kirken.no - tlf. 55 59 71 17
Se også gjerne hjemmesiden vår: www.skjoldmenighet.no - eller følg Skjold kirke på Facebook. ●

*Barn blir automatisk tilhørende Den norske kirke når minst en av foreldrene er medlem. Vi sender invitasjoner til alle døpte og tilhørende i medlemsregisteret.

Søndagsskolen trenger deg

I Skjold kirke har vi en flott søndagsskole som drives av engasjerte frivillige. Nå trenger vi hjelp fra enda flere som kan være med, slik at vi kan fortsette å drive søndagsskole for barna i menigheten vår.

Vil du være med og bidra i dette viktige arbeidet? Søndagsskolen har samlinger 1-2 søndager i måneden. Vi er med på første del av gudstjenesten, før vi går ned i kirkekjelleren. Her har vi eget opplegg som består av samlingsstund med sang og bibelformidling, etterfulgt av lek, aktiviteter og kirkecaffé.

Vi vil gjerne ha med deg som...

...kan tenke deg å formidle bibelfortellinger til barna! Vi følger søndagsskolen sitt opplegg «Sprell levende», som har materiell som gir deg alt du trenger

av tips og ideer for å formidle bibelfortellingene.

...har lyst til å synge sammen med barna! En viktig del av søndagsskolesamlingen er å synge sammen. Kan du tenke deg å lede sangen en gang eller to i semesteret? Kanskje spiller du også et instrument?

...kan tenke deg å hjelpe til med praktiske oppgaver! Dette kan være å hjelpe til på kjøkkenet, registrere barna når de kommer på søndagsskolen, ordne til samling og rydde etterpå osv...

Kan du stille 2-3 søndager i løpet av et semester vil det være til stor hjelp! Høres dette interessant ut, kan du ta kontakt

med menighetspedagog Janne Torvestad. ●

Sommerhilsen fra oss i søndagsskolen

12 år?

Prøv å være
PILEGRIM for en dag!

Vil du lære å lage en labyrint? Vil du lære hva en pilegrim er? Vil du være med å børste støvet av glemte skatter?

Fredag 19. juni (kl. 17 - 21) kan du som er 12 år (eller som snart blir det) være med på en spennende pilegrimsvandring fra Nøttveit til Fana!

Pilegrimsvandringen er et samarbeid mellom Birkeland og Skjold menighet.

Invitasjon kommer i posten til alle døpte og tilhørende* født i 2003.

Andre 12-åringer er også velkomne. Ta gjerne kontakt for mer informasjon!

* Se «Hva skjer ...» øverst på denne siden

Kirkens SOS bytter telefonnummer:

En prat for livet skal koste lite

Fra og med 3. mars er det nye nummeret til Kirkens SOS 22400040. Det er kun én grunn til dette skiftet: de som trenger Kirkens SOS skal slippe å telle på kronene.

AV GRETA GRAMSTAD, DAGLIG LEDER, KIRKENS SOS I BJØRGVIN

Med det nye nummeret koster en samtale bare det en samtale til en fasttelefon ville kostet. For mange betyr det at samtalen er gratis, mens andre må betale noe. Det avhenger av den enkeltes telefonabonnement. Det kan koste en del å ringe, men det skal ikke koste mye i kroner og øre. Hvorfor? Jo, for denne samtalen kan være en prat for livet.

Årlig besvarer Kirkens SOS mer enn 177.000 telefoner og rundt 14.000 chat og sos-meldinger (anonymisert epost). Med 900 frivillige og over 30 ansatte, gjør Kirkens SOS gjennom sine 12 lokale sentre denne telefon-tjenesten tilgjengelig for mennesker som opplever å være i krise. Mange er mennesker som kjenner at livet er i ferd med å gå i svart.

I fjor handlet halvparten av alle chat-samtaler og hver tredje SOS-melding om selvmord. På telefonen snakket 15 prosent av innringerne om tanker de hadde om ikke lenger å ville leve. Det er over 500 mennesker som tar sitt eget liv i Norge hvert år, og rundt 10 ganger så mange som forsøker, og enda mange flere som tenker på å gjøre det. Dette er høye tall, og temaet er vanskelig å snakke om.

Kirkens SOS vil derfor være et lavterskel samtaletilbud for dem som opplever at livet er utfordrende, særlig for dem som går med selvmordstanker. Telefonen skal være en åpen linje der det er lov å snakke om alt, og der de som tar imot samtalene tåler å høre om livet slik det egentlig er for den som ringer inn. Et urolig menneske som i telefonen møter et medmenneske som gir rom for å snakke om innringerens tanker og planer om å gjøre det slutt, er livsnødvendig. Hvert år er denne åpne kanalen med på å redde liv.

Kirkens SOS er et nasjonalt nettverk av frivillige som 24/7 tilbyr et lyttende øre og bankende hjerte. Vi vil lytte og være tilstede og gi rom for de unevnelige tanker og planer og samtidige lete frem livsmot og håp. Derfor skal det nye Kirkens SOS-nummeret finnes overalt. Det skal være

lett å finne og koste lite å ringe. For det kan handle om en prat for livet.

Kirkens SOS i Norge har også fått ny generalsekretær! Leif Jarle Theis hadde sin første arbeidsdag mandag 2. mars. Han kommer fra stillingen som daglig leder i Kirkens Bymisjon i Bergen. ●

RING ET MEDMENNESKE: Kirkens SOS er et lavterskel samtaletilbud for dem som opplever at livet er utfordrende, særlig for dem som går med selvmordstanker. Telefonen skal være en åpen linje der det er lov å snakke om alt, og der de som tar imot samtalene tåler å høre om livet slik det egentlig er for den som ringer inn. FOTO: TRIVIAKING/CREATIVE COMMONS

Lars Petter Eide er feltprest i Heimevernet og kapellan i Slettebakken. I februar deltok han på en årlig utveksling i USA med amerikanske National Guard. I denne artikkelen forteller Eide om turen, om bakgrunnen for tjenesten og om feltprestens oppgaver i dagens HV.

Kapellan feltprest

AV LARS PETTER EIDE, KAPELLAN I SLETTEBAKKEN MENIGHET

Det er lenge siden jeg var rekrutt i kongens klær. I 1986 var jeg seks uker på Madla, på marinens rekruttskole. Etterpå ble det ett år i Ramsund som presteassistent. Så skulle det gå ni år til, før jeg kledde meg i uniform igjen, på offiserskurs for feltprester i 1996. 16 år senere får jeg tilbud om å bli feltprest i Heimevernet, distrikt 09, med base på Bergenhus.

Stillingen er distriktsprest knyttet til innsatsstyrke Bjørn West, og har en ramme på 40 dager per år. Nå har jeg vært feltprest i heimevernet (HV) i snart tre år, i tillegg til å være kapellan i Slettebakken. I Norge er det 33 HV-prester. Alle har faste, sivile stillinger, og er i heimevernet i tillegg.

Heimevernet (HV) ble opprettet etter krigen som et lokalt basert folkeforsvar på basis av Milorg-erfaringene. HV er i dag en nasjonal beredskaps- og innsatsstyrke med 45 000 soldater fordelt på 252 lokale HV-områder på land og sjø. Mannskapene utgjøres av vernepliktige soldater og vervet, frivillig personell.

Tjenesten består av etikkundervisning for befal og mannskap, feltgudstjenester, bønn på linje ved oppstillinger, mange formelle samtaler og enda flere uformelle. Feltprestene er også etiske rådgivere for sjefene ved avdelingene. På øvelser og treninger hender det at feltprestene steker og serverer vafler. Da blir det god stemning og gode samtaler. Som heimevernsprest reiser jeg rundt i hele distriktet vårt på øvelser, fra Sognefjorden i nord, til Sveio i sør.

Norsk-amerikanske møter

Det absolutte høydepunktet var å være norsk HV-prest på Norex 2015. Dette er en årlig utveksling i USA med amerikanske National Guard, og holdes i Camp Ripley (Minnesota). Det var en fantastisk opplevelse som gav mange nye erfaringer, bekjentskaper og venner.

8.-13. februar var vi på plass i staben for utvekslingen, og hadde forberedelsedager på Værnes garnison. Som prest var jeg en del av staben. Vi ble godt kjent med hverandre, og foretok de siste forberedelser for mannskapene, som var 50 HV-ungdommer og 50 innsatssoldater fra hele landet. Disse dagene holdt jeg kapellet åpent, og soldater kom, tente lys, og hadde en stille stund.

Forsvarets kjerneverdier

Alle som skulle reise til USA måtte gjennom en etikkleksjon som fokuserte på forsvarets kjerneverdier: Respekt, ansvar, mot, og refleksjon rundt disse

verdiene. Vi dro til USA med amerikanske tankfly, som ellers var brukt til å tanke opp mindre fly i luften. Av ulike grunner ble flyene forsinket. I ventetiden stekte jeg og den fantastiske flinke kokken som var med vafler. Det hjalp på stemningen.

Selve utvekslingen fant sted fra søndag kveld til torsdag morgen. De første dagene besto i å bli kjent med den amerikanske presten og hans assistent og koordinere prestetjenesten med dem. Pastoralt vennskap ble umiddelbart etablert.

Minnemarkering

Vi forberedte skrevne bønner (praises) til de store måltidene, slik at vi bad den samme bønnen på engelsk og norsk. Gudstjenesten vi skulle ha sammen ble også gjennomgått og fikk en siste finpuss. Forberedelsene ble gjort i det vakre kapellet i leiren, og den lutherske presteassistenten serverte oss kaffe i kopper så store som mugger, mens han pusset kirkesølvet og gjorde klart gudstjeneste-rommet.

Vi holdt sammen med de høyeste offiserene fra norsk og amerikansk side en minnemarkering med kransnedleggelse ved monumentet for 99. bataljon. Bataljonen ble opprettet i USA under 2. verdenskrig og besto av av norske motstandskjempere. For 70 år siden var bataljonen med på invasjonen i Normandie.

Tre store måltider

Mot slutten av utvekslingen ble det flere spennende opplevelser

med helikoptertur, helikoptersimulator og andre simulatorer sammen med staben. En spesialbygget treningsby ble også besøkt, hvor innsatstroppen hadde opplæring. HV-ungdommen var jeg også en del sammen med. De deltok også på gudstjenesten, og hjalp blant annet til som forsangere til salmene.

Det ble holdt tre store måltider: *American meal*, *norwegian meal* og *farewell banquet* (det siste store felles måltidet). Her hadde prestene en sentral plass. Det ble bedt på engelsk og norsk, både før og etter måltidet. Jeg fikk erfare at et måltid ikke bare er et måltid, men så mye mer. Det var fellesskap, gode samtaler, relasjonsbygging, og utveksling av opplevelser og erfaringer. Tilstede ved hvert måltid var det et sted mellom 300 og 450 personer. Det norske måltidet ble så vellykket at vår kokk nærmest ble forgylt med gratulasjoner og takksigelser.

Rikholdig program

Det stod ellers mer enn måltider på programmet. Jeg besøkte den norske kirken i Minneapolis, Mindekirken, og fikk fremsi en hilsen under gudstjenesten der. En stor opplevelse var det også å få møte sønnen til mine faddere fra Minneapolis.

Mot slutten av utvekslingen var alle 111 deltakerne sammen med amerikanerne på NHL-kamp: Minnesota Wild vs. Edmonton Oilers. Vi besøkte Amerikas største kjøpesenter, Mall of America, to ganger, og fikk sett oss rundt i Minneapolis. Det var i det hele tatt en

i Slettebakken og i Heimevernet

HV-UNGDOM I USA: Alle som skulle reise til USA måtte gjennom en etikkleksjon som fokuserte på forsvarets kjerneverdier: Respekt, ansvar, mot, og refleksjon rundt disse verdiene.

ÅRLIG SAMLING: Det absolutte høydepunktet var å være norsk HV-prest på Norex 2015 i februar. Dette er en årlig utveksling i USA med amerikanske National Guard, og holdes i Camp Ripley (Minnesota).

fantastisk reise, men det var godt å komme hjem igjen også, til familien, og til menigheten.

En menighet i sorg

Mens jeg var i USA, fikk jeg melding om Olav Øgaards bortgang, en nesten surrealistisk melding å få så langt hjemmefra. Flere av de norske offiserene hadde hørt om ulykken i Sædalen, og det viste seg at flere hadde kjennskap til organisten Olav Øgaard. Det å komme hjem til en menighet i sorg og til Olavs begravelse, var som å komme fra det ene ytterpunktet til det andre.

Men også dette ble en del av reisen min denne vinteren, så langt borte, og likevel så nært hjemme.

I HV er det fokus på forsvar av det kjæreste vi eier, forsvar av landet vårt, forsvar av vårt eget og andres liv. Det er et tynnere slør mellom liv og død i HV-sammenheng enn i det sivile livet. Samtalene med prest, formelle eller uformelle, er mange og viktige, og samtaler rundt tro og tvil berøres ofte. Det er mye tro blant HV-mannskap og befal. Dette gjør tjenesten som prest i heimevernet særs meningsfull, og beriker også min tjeneste som prest i Slettebakken. ●

Veival for folkekyrkja

Kyrkjevalet har i aukande grad blitt uttrykk for kva retning medlemmane vil at kyrkja skal gå i. Då er kandidatane haldning i viktige verd-spørsmål avgjerande.

AV MAGNE FONN HAFSKOR

Nomina sjonskomiteane for val til Bjørgvin bispedømeråd og Kyrkjemøtet har no lagt fram sine tre vallister. I Bjørgvin bispedøme kan du stemme på fire av totalt sju leke representantar.

Nomina sjonskomiteen for leke har her lagt fram ei prioritert liste på 17 leke kandidatar (åtte kvinner, ni menn). Karl Johan Kirkebø frå Bønes er ein av desse. Dei tre resterande leke representantane er det kun dei tilsette som kan stemme på. Nomina sjonskomiteen for lek kyrkjeleg tilsette har levert ei liste på fem kandidatar; tre kvinner og to menn.

Når det gjeld den geistlege representanten, er det kun prestar i fast stilling som kan avgje stemme. Komiteen for nomina sjon av prestane sin kandidat har også lagt fram ei alfabetisk ordna liste på fem kandidatar (ei

kvinne, fire menn). Sokneprest Ivar Braut i Birkeland er ein av desse fem.

Ei hand på rattet

Det er eit stykke frå partipolitikk til kyrkjeval. Her finn vi ikkje dei store ideologiske motsetningane, men det er likevel nok som skil kandidatane til at ein til ein viss grad kan snakke om to fløyar. På vegen fram mot ei fristilt folkekyrkje er det viktig å ha alle med, og det er nok noko av bakgrunnen for at bispedømet framleis ynskjer ei hand på rattet når bispedømerådet skal setjast saman.

Ei viktig skillelinje går mellom dei som meiner at likekjønna par kan vigslast i Den norske kyrkja og dei som meiner at ekteskapet skal vere mellom mann og kvinne. På listene under er difor representantane merka med anten JA (positiv til likekjønna vigsel, NEI (negativ) eller 0 (nøytral). ●

Stem på den kyrkja DU vil ha

Ved haustens kyrkjeval vert Kirkemøtets samansetning for 2016-2019 avgjort. Dette er ein periode der det er venta store endringar.

AV MAGNE FONN HAFSKOR

Kyrkjevalet består av val både til landets 1250 sokneråd og til dei 11 bispedømeråda som samla utgjør Kyrkjemøtet. Til sokneråda skal det samla veljast 8500 medlemmer. Over 15000 kandidatar stiller til val.

Grunnlovsendringane i 2012 var ein viktig milepæl i prosessen med endra relasjonar mellom kyrkje og stat. Frå 2017 skal kyr-

kja overta ei rekkje oppgåver frå staten, blant anna arbeidsgjevaransvaret for 1600 medarbeidarar og økonomiforvaltning. I dag er det staten ved Kulturdepartementet som tildeler og fordeler bevilgninga på 1.8 milliarder kroner til Den norske kirke. Når stat og kyrkje skil lag i 2017, er det Kirkemøtet som skal bestemme og styre korleis pengane skal fordelast internt i kyrkja.

Kyrkjias øverste organ

Kirkemøtet er det øverste styrande organet i Den norske kirke, og består av medlemmane i alle bispedømeråda. Fram til 2020 vil dei blant anna diskutere

ny organisering, forbøn eller vigslsliturgi for likekjønna, mobilisering for dåp, rekruttering til kyrkjelege stillingar, fleirkulturelt dialogarbeid og arbeid for fred, rettferd og miljø.

Som kyrkjemedlem kan du stilla som kandidat både lokalt og regionalt. Som tidlegare har ein nomina sjonskomité vald av sokneråda samla inn forslag og sett opp eit listeforslag. Dette listeforslaget skal vere breidt, både med tanke på kjønn, alder, bakgrunn, bustad og ulike meiningar blant kandidatane.

Aukande demokrati

Bispedømeråda har til saman

116 medlemmer. 77 av representantane er lekfolk som ikkje er ansatt i kyrkjeleg stilling. 65 av desse skal veljast ved direkteval. Kyrkjevalet i 2015 blir dermed det første der eit knapt fleirtal av Kirkemøtets medlemmer blir vald direkte av kyrkjias medlemmer.

Dette er i tråd med Stortingets krav om at det skulle gjennomførast ei demokratireform i kyrkja, med auka bruk av direkte

FIRE VAL, ÉIN VALGDAG: Kyrkjevalet 2015, med val både til sokneråd og bispedømeråd, vert halde samtidig med val til fylkesting og kommunestyre 14. september 2015.

FOTO: KIRKEN.NO

val, kyrkjeval samtidig med of-fentlege val og ulike forsøks-ordningar for val til bispedømerådet og Kirkemøtet. Årets kyrkjeval er her eit steg i rett retning.

Sju bispedømer skal i 2015 ha reint direkteval av alle sine sju lekfolksrepresentantar. Dette gjeld Oslo, Borg, Hamar, Stavanger, Nidaros, Sør-Hålogaland og Nord-Hålogaland. For dei fire resterande bispedøma (Tunsberg, Agder og Telemark, Bjørgvin og Møre) er det kombinasjonsvalg, der fire lekfolksrepresentantar blir vald direkte i stemmelokala og tre blir vald indirekte ved avstemning i sokneråda.

Tre millionar kan stemme

Nominasjonsarbeidet i dei 11 bispedøma har pågått frå november 2014 til februar 2015, blant anna på bakgrunn av forslag frå sokneråda. Ved kyrkjevalet i 2011 blei det avgitt 418.700 stemmer (13,47 prosent av de stemmeberettiga). Kyrkjemedlemer som fyller 15 år i 2015 har stemmerett ved kyrkjevalet. Det betyr at over tre millionar kan avge stemme.

Stiller med eigne lister

Nytt i år er at det også er mogleg for andre enn nominasjonskomiteane i sokneråda å stille

lister. Blant anna har ei gruppe med namnet «Åpen folkekirke» (www.apenfolkekirke.org) signalisert at dei ynskjer å stille liste i alle bispedøma. Dei vil styrke demokratiet i Den norske kirke, og arbeider for at likekjønna skal få gifte seg i kyrkja. Nettverket «Levende folkekirke» (www.levendefolkekirke.no) vil også presentera eigne kandidat-lister. Dei arbeider for «en levende, tydelig og evangelisk folkekirke, der ekteskapet blir definert som en skaperordning mellom mann og kvinne, innstiftet av Gud».

Meir informasjon:
www.kirken.no/valg ●

LOKALE KANDIDATAR: Karl Johan Kirkebø frå Bønes (t.v) og sokneprest i Birkeland, Ivar Braut, står begge på vallistene.

Leke kandidatar:

1. Nordeide, Inger Helene T. Førde (f. 1961). NEI.
2. Baartvedt, Nora. Voss (f. 1994). JA.
3. Kirkebø, Karl Johan. Bønes (f. 1950). JA.
4. Skeidsvoll, Andreas. Osterøy (f. 1992). NEI.
5. Dale, Berit Nøst. Meland (f. 1952). NEI.
6. Økland, Marius. Bremnes (f. 1986). NEI.
7. Ågotnes, Liv. Fjell (f. 1967). JA.
8. Lindøe, Ida. Ålvik (f. 1967). JA.
9. Øiestad, Vemund. Stryn (f. 1948). JA.
10. Hilleren, Per. Stedje (f. 1959). NEI.
11. Økland, Inge Wilhelm. Sandviken (f. 1988). NEI.
12. Kalvenes, Hildegunn. Austevoll (f. 1947). NEI.
13. Solsnæs, Bjørn Sandvik. Leikanger (f. 1995). NEI.
14. Mæland, Kjellfrid. Torunn. Stord (f. 1951). O.
15. Helgesen, Gunn Ragnhild V. Selje (f. 1956). O.
16. Aadland, Kjell Jarle. Os (f. 1949). O.
17. Bildøy, Jostein. Førde i Sunnfjord (f. 1966) NEI

Kyrkjeleg tilsette kandidatar:

- Aarvik, Inger Elisabeth. Kantor, Ullensvang. JA.
- Husa, Beate. Kyrkjeveerje, Sund. NEI.
- Pettersen, Dag Reidmar. Trusopplærar, Sund. NEI.
- Taylor, Joy Elizabeth. Kyrkjeseekretær, Fjaler. JA.
- Tveit, Arne. Kyrkjebyggssjef, Bergen kyrkjelege fellesråd. O.

Geistlege representantar:

- Boge, Kjersti Brakestad. Kapellan, Voss. JA.
- Braut, Ivar. Sokneprest, Birkeland. NEI.
- Danbolt, Andreas. Ungdomsprest, Indre Sogn. NEI.
- Hjemdal, Per. Sokneprest, Etne. NEI.
- Koppang, Tor Martin. Sokneprest Biskopshavn. NEI.

Menighetsbladene ska

80 prosent av de som mottar et lokalt menighetsblad sier at de som regel alltid

leser bladet, selv om de sjelden eller aldri går i kirken, og enda flere av leserne sier at de liker å lese intervjuer med folk fra nærmiljøet og om lokalhistorisk stoff som kommer på trykk i bladet.

AV MARTIN A.E. ANDERSEN

Dette går frem av en landsdekkende undersøkelse om menighetsbladenes betydning og fremtidige muligheter, og den viser altså at menighetsbladene har en oppsiktsvekkende evne til å skape lokal tilhørighet både til den lokale kirken og til nærmiljøet generelt. Ikke minst i lokalområder med sterk utbygging og stor tilflytting vil dette være en sentral faktor i utviklingen av kontakt og fellesskap i nyetablerte nabolag.

Historiske forandringer

Denne typen nabolag er det nær sagt over alt innen menigheter som i dag hører til Fana prosti. Går vi derimot 50 år tilbake i tid, utgjorde flere av disse områdene knapt noe nabolag av betydning, og flere av dem var den gang slett ikke påtenkt som selvstendige kirkelige enheter med en lokal kirke som senter for et aktivt og utadvendt menighetsliv.

Knappt noen av de personer som stod bak fjorårets store leser- og utgiverundersøkelse om landets menighetsblad, hadde vel ventet, eller hadde kunnet forutse, noen av de interessante og ganske oppsiktsvekkende resultater en kom frem til, nemlig at et menighetsblad i tillegg til oppgaven som informasjonsorgan for lokale kirkelige aktiviteter, også bidrar til at folk som bor innen en menighet og til vanlig ellers er direkte passive i forhold til tradisjonell kirkelig virksomhet, mer enn gjerne leser nettopp det som disse bladene bringer av informasjon og lokalhistorisk stoff fra nærmiljøet.

Slikt stoff vil som oftest umiddelbart ha aktuelle tilknytningspunkter til personer, hendelser og steder i leserens nabolag og

miljø. Dermed er interessen vakt og kontakten knyttet for leseren til personer, hendelser, tradisjoner og steder i nærmiljøet.

Ikke i et tomrom

Den norske kirke og dens lokale menigheter opererer ikke i et tomrom, men innen en kristen tradisjon som går mer enn tusen år tilbake her i landet, og som har tilknytning til langt eldre og mer dyptgripende religiøse og kulturelle tradisjoner i Europa for øvrig og i det nære Østen.

I dette perspektivet og i denne tradisjonen er det mer enn nok å ta fatt i for å aktivisere og knytte nærmere til den lokale kirken noen av de mange menighetsbladlesere, som altså holder seg unna nærmiljøet til den lokale kirken, men som likevel ikke ser det som bortkastet tid å holde seg orientert

om hva kirken arbeider med og hva man finner på å sette på trykk i det lokale menighetsblad.

Kirkegjengere eller ikke?

Vi har altså med store grupper å gjøre som tradisjonelt sett kan regnes som kirkefremmede, men som likevel er interessert i kirkens historiske og dagsaktuelle «gjøren og laden» som aktør i nærmiljøet. Hva om de ble trukket nærmere sitt lokale menighetsmiljø ved at det gikk ut en melding om at interesserte kan møtes for å finne frem til hva som historisk og praktisk kan knyttes til nærmiljøets kirkested, barns skolegang og generasjoners trosopplæring?

Nærmiljøets historiske utvikling er tradisjonelt først og fremst et arbeidsfelt for lokalhistorikere, enten de opptrer som lokalt historielag eller som enkeltpersoner

per tilhørighet

med lokalhistorisk interesse. Men intet skulle stå i veien for at en lokal menighet kan gå inn på dette feltet for å se nærmere på hvordan området, som man nå lever og arbeider i, har blitt valgt ut og videreutviklet som kirkested, hvordan den grunnleggende skolegang for barn og ungdom i miljøet har blitt organisert og utviklet, og ikke minst hvordan den kristne trosopplæring har blitt utformet og gitt innhold gjennom århundrer frem til dagens noe uklare resultat.

Burde vekke interesse

Et slikt studiearbeid burde få oppmerksomhet og tilslutning fra både «leg og lærd» innen enhver menighet, og en viktig oppgave burde være at en aktivt søkte å få med i dette arbeidet noen av de litt kirkefremmede, som man vet det er mange av i

MENIGHETSBLADET NÅR UT: Den omtalte leserundersøkelsen er nærmere omtalt i menighetsblad nr. 3, 2014. Ta kontakt med ansvarlig redaktør dersom du ønsker tilsendt elektronisk særtrykk (pdf) av saken.

ILLUSTRASJONSFOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

enhver menighet, men som den tidligere nevnte undersøkelsen viser, følger med gjennom menighetsbladet og har en «passiv avstandsinteresse». Uansett kan man i alle fall regne med at de resultatene som en kommer til å legge frem, vil nå en stor skare menighetsbladlesere utenfor grupper av faste kirkegjengere.

Noen sentrale oppgaver å arbeide med kunne for eksempel være som følger:

- Et fåtall av kirkene i Fana prosti i har ligget der lenge. Valg av kirkested og kirken har sin historie.
- Hvilken kirkevei hadde folk i gamle dager, der nye menigheter nå er etablert?
- Hva annet enn kirkegang preget samlingen på kirkebakken i flere hundre år?
- Reformasjonen var bakgrunn for etableringen av pliktig skolegang. Hvor har barn og ungdom hatt sin skolegang gjennom århundrene siden den gang, og hvilke fag har de hatt i tillegg til troslæren?
- Hvordan har bibelhistorie, bibellesing, salmesang, kirkehistorie og troslære variert i innhold?
- Hva skiller dagens troslære i menigheten fra tidligere tiders kristendoms-kunnskap i skolen?

Å finne fullstendige svar på disse omfattende og krevende spørsmålene blir ingen enkel oppgave. Men noe finner en etter hvert frem til når flere setter seg sammen og en får med en ressursperson eller to, som er litt lokalhistorisk orientert, har noe greie på skolegang og trosopplæring, og som kan hjelpe til med å finne kilder hos personer, i lokalhistorie, leksika, og på internett.

Den tidligere nevnte leserundersøkelsen ble presentert som «Menighetsbladet – en tilhørighetsskaper med imponerende stor leserkrets». Et aktivt nærmiljøarbeid på grunnlag av rapporten kan muligens ende med at den blir omtalt som «en tilhørighetsskaper som førte flere til kirkebenken». ●

Boktipset:

«Lysglimt fra prekestolen»

Tittelen er hentet fra en samling andakter skrevet av kapellan Lars Petter Eide i Slettebakken kirke. Andaktene følger kirkeåret fra advent til påskedag.

AV NORA J. E. LINDÉN

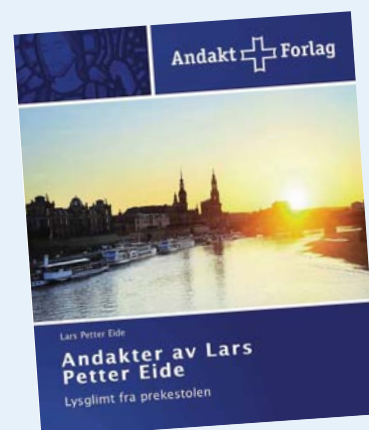
Et spørsmål som har vært oppe til diskusjon i media i det siste er hva en andakt egentlig er. Denne andakts-samlingen gir oss et godt svar. Den viser oss lysglimt fra prekestolen og den maner til ettertanke med basis i den kristne tro. Det er nettopp ettertanke, denne betydning av ordet andakt, som er så framtrædende i denne lille boken. Teksten berører oss, og vi lærer i møtet med Jesu ord.

Den første andakten, for første søndag i advent, starter som en fortelling om hva lyset betyr for oss mennesker. Her trekker Lars Petter Eide linjer fra dåpslyset til lysets betydning for en trygg sjøfart og en trygg luftfart. Et langt spenn som viser oss lysets kraft og betydning.

Vi følger tekstene videre gjennom kirkeåret hvor kirkens ulike symboler trekkes frem og forklares. Påskedagens andakt, som har overskriften «Det største av alle mysterier», handler om det som hendte i påsketiden og viser oss Jesus som verdens lys.

Denne lille boken er virkelig et lysglimt som varmer, med korte fortellinger fra Bibelen, fra søndag til søndag, og den gir leseren et godt svar på spørsmålet hva andakt betyr og hva en andakt kan være. ●

Lars Petter Eide: Lysglimt fra prekestolen. Andakt forlag, 2014

Trivsel og varme på Nabokafeen

Nabokaféen har, fra sin spede begynnelse, utviklet seg til å bli et skattet formiddagstilbud i nærmiljøet takket være ildsjelene Esther Motzfeldt Andersen, Hildegard Kanestrøm, Anna-Helene Midthun, Anne Karin Andersen og Reidar Kanestrøm.

TEKST: FRIVILLIGHETSKOORDINATOR
HILDE KARIN WOLTER. FOTO: REIDAR
KANESTRØM OG LINDA BÅRDSSEN.

Nabokafeen på Nesttun har nylig feiret 10-årsjubileum. Kaféen holder til i Birkeland menighetshus (Øvsttunveien 29), er åpen hver tirsdag mellom kl. 12 og 14 (unntatt i skoleferiene), og drives av Birkeland diakoniutvalg. Utenom diakon Linda Bårdsen er den basert på frivillig innsats av fem ildsjeler.

Formiddagsmat på Nabokafeen

Er du ute og går, eller ønsker litt variasjon i hverdagen, er det lurt å legge turen innom Nabokafeen. Ja, hvorfor ikke ta formiddagsmaten her? Billigere mat finnes ikke i mils omkrets. Her får du servert kaffe/te, rundstykker, vafler og suppe med brød og saft. Og på toppen av det hele treffer du kanskje kjentfolk, eller du blir kjent med nye i ditt nabolag.

Både gjestene og de som driver kaféen ser fram til det ukentlige treffet på menighetshuset. Anna Helene Midthun, en av frivillige damene på kjøkkenet, forteller at da hun startet som frivillig medarbeider var det for å ha noe å gjøre, men nå er hun med fordi det er så kjekt. Alle de frivillige damene forteller at de trives godt i miljøet.

– Vi liker det, det er trivelig. De som kommer er fornøyd og glad, og det påvirker meg, sier Anne Karin Andersen.

Menighetsbladet vil presentere og gjøre litt stas på noen av de mange flotte frivillige medarbeiderne i menighetene. Tidligere har vi møtt ildsjeler i Fana, Skjold, Storetveit, Slettebakken og Bønes, denne gangen er stafettpinnen i Birkeland. Til sist avsluttes serien i Søreide menighet.

Påfyll og ettertanke

Felles for de frivillige medarbeiderne er at de setter stor pris på fellesskapet og er med på å drive kaféen like mye for sin egen del som for gjestene som kommer. Hver tirsdag har de en «stille stund» sammen på kjøkkenet som diakonen har ansvar for å lede.

– Et sted for påfyll og ettertanke, sier Anne Karin Andersen om denne lille samlingen, som har stor betydning for de frivillige som driver kaféen.

Samtlige av de frivillige, med Esther Motzfeldt Andersen som den med lengst fartstid, har vært med i driften i mange år. Det er ingen tvil om at det gode miljøet blant medarbeiderne, og samarbeidet med diakonen, bidrar til at alle blir med år etter år. Det gode samspillet mellom personalet smitter over på gjestene, og Reidar Kanestrøm, den femte frivillige medarbeideren, forteller at noe av det han setter mest pris på er de gode samtaler med besøkende i kaféen. Med kaffe og vafler på bordet er det duket for gode samtaler og et verdsatt avbrudd i hverdagen.

Undringsstund i peisestuen

Og skulle du ha behov for mer påfyll, kan Nabokaféen tilby «Undringsstund» i peisestuen annenhver tirsdag kl. 13 til 14. Mennesker undrer seg over mangt og mye, og her har vi mulighet til å undres litt sammen. Undringsstunden ledes av en av menighetens prester. De fem ildsjelene er pensjonister, og forteller at det å bidra til kafeens drift er en positiv syssel.

– Det er noe fast å gå til, det er

SKAPER SAMHOLD: – Det er noe fast å gå til, det er forpliktende og det er en mulighet til å bli kjent med andre i menigheten og nærmiljøet, sier Hildegard Kanestrøm.

EN STILLE STUND: – Et sted for påfyll og ettertanke, sier Anne Karin Andersen om en ukentlig «stille stund» på kjøkkenet de fem frivillige har sammen med diakon Linda Bårdsen.

forpliktende og det er en mulighet til å bli kjent med andre i menigheten og nærmiljøet, sier Hildegard Kanestrøm.

Esther føyer til at godt etablerte rutiner og en fin fordeling av oppgaver også bidrar

DEN GODE SAMTALEN: Noe av det jeg setter mest pris på i kafeen, er de gode samtalerne, sier Reidar Kanestrøm (til venstre). Til høyre: Anna-Helene Midthun.

GODT SAMARBEID: – Godt etablerte rutiner og en fin fordeling av oppgaver bidrar til trivselen i nabokafeen, sier Esther Motzfeldt Andersen.

til trivselen. Det er ingen tvil om at nabokafeen er et diakonalt tilbud i menigheten som er verdsatt av mange. Når Reidar triller «åpent» skiltet ut i gaten hver tirsdag, er alt som det skal og bør være. ●

Klimapilegrim 2015 er i gang

I sommer vil Klimapilegrim 2015 ha deg med på å gå for global klimarettferdighet. Gjerne på ditt hjemsted!

TEKST: KIRKEAKTUELT.NO

VANDRERE: Tusenvis av klimapilegrimer deltok i november på en 38 dager lang klimavandring på Filippinene. FOTO: P. JEFFREY/KN

Klimaendringene truer skaperverket og menneskeheten, og rammer de fattige i verden hardest. Kampanjen Klimapilegrim 2015 vil fortelle beslutningstakere i Norge og globalt at vi trenger en rettferdig internasjonal klimaavtale for å stanse klimaendringene. På Skaperverkets dag 7. juni starter Klimapilegrim 2015 på Selje, Svalbard og i Kirkenes.

Klimapilegrim 2015 er

en del av en internasjonal, tverrkirkelig mobilisering for en rettferdig klimaavtale i Paris.

Under Klimapilegrim 2015 vil det bli samlet inn underskrifter med budskap om at Norge må bidra med mindre utslipp og mer penger til klimatiltak i utsatte land. Antall vandrede kilometer registreres på Klimapilegrim 2015s nettside.

Alle menigheter oppfordres til å markere

Klimapilegrim 2015 ved å tematisere klimasaken i en gudstjeneste, vandring eller annet arrangement i løpet av sommeren.

Vil du høre mer om Klimapilegrim 2015-arrangementer og pilegrimsvandring? Kan du arrangere noe på ditt hjemsted? Sjekk inn og registrer ditt arrangement på www.klimapilegrim.no Materieell finner du på www.gronnkirke.no/index.cfm?id=423724 ●

Korprosjekt ved olsok

Fana-kantor Jan Røshol inviterar til eit korprosjekt i høve olsosgudstenesta og arrangementet etterpå.

Messiascoret og Prosjektkor vil då synge ved gudstjenesten og etter arrangement.

Organist blir Andrew Holdman (Os kyrkjelyd). Songarane må møte i Galleriet i Fana kyrkje 29. juli kl. 17.30. Send gjerne påmelding til Jan Røshol og angi om du vil ha tilsendt nokon av notane. Aktuelle songar er *Hallelujakoret* (Händel), *Morg-*

ensang for blandakor og mannskor (Gade), *See the Conquering Heros* (Deg være ære), *Bruremarsj frå Øre* og *Vitae Lux*. Ellers blir det lagt opp til fellessong på salmane *Må din vei komme deg i møte, Fagert er landet* og *Led meg Gud* (Lead me Lord). ●

Ny vri på tradisjonsrik olsokfest

I mange år har vi feira olsok med olsokmesse i Fana kyrkje og påfylgjande folkefest på Hordamuseet. Vi takkar Hordamuseet for glimrande samarbeid både når det gjeld å legge forholda godt til rette i førebuingssfasen, og i sjølve gjennomføringa av programmet på Olsokdagen 29. juli.

AV PROST PER BARSNES

Når vi dette året likevel ynskjer å endre litt på opplegget, så er det ikkje grunna misnøye. Ynskjet spring derimot ut av ein lyst til å prøve eit nytt konsept. Ein viktig grunn er at vi har erfart at den fysiske avstanden mellom Fana kyrkje og Hordamuseet er arrangementsmessig litt krevjande. Vi vil difor utprøve eit samspel mellom gudstenesta i Fana kyrkje og folkefest i Fana kulturpark, med program i Fana amfi.

Vi ynskjer vidare å forsterke invitasjonen til heile byen. For det er ikkje mange andre stader i Bergen at olsok blir markert slik som i Fana. Vi kjenner sjølvsagt eit spesielt ansvar sidan Bergen kommune ved tusenårsskiftet valde kulturlandskapet ved Fana kyrkje til tusenårsstad for Bergen, der Fana kyrkje i sitt ytre er den sentrale skulpturen på tusenårsstaden, og i sitt indre er ein tradisjonsberande samlingsstad.

Fana kyrkje var i mellomalderen eit pilgrimsmål som folk vandra til for å søke helsebot til både sjel og kropp. Sentralt i biletet stod den undergerande sølvkrossen på altaret.

Frå eit arrangement i Fana amfi. ARKIVFOTO

«Tider skal komme / tider skal henrulle, / slekt skal følge slekters gang / aldri forstummer tonen fra himlen / i sjelens glade pilgrimssang.»

Tradisjonen tru samlast vi til olsokmesse i Fana kyrkje kl. 19. Predikantblirtidlegare domprost i Stavanger, Berit Andersen. Etter olsokmessa i byens nest eldste bygning blir det folkefest i Fana kulturpark med program i Fana amfi. Med tanke på mat og drikke held vi fast på tradisjonen

med korgafest. Alle tek med ei korg med mat og drikke til seg og sine, pluss litt ekstra, så ein kan dele med andre, om nokon har gløymt seg.

Dei som tradisjonen tru har delteke med programinnslag under folkefesten på Hordamuseet blir med også i år. Så arrangementet vil gi gjenkjenning, samtidig som det blir fornya.

Hjarteleg vel møtt på olsokfest 29. juli frå Fana prosti og heile byen! ●

ILL: «OLAV DEN HELLIGES DØD»
AV P.N. ARBO (1859)

985 år sidan Stiklestad-slaget

Olav den heilage falt på Stiklestad 29. juli 1030, og dermed skulle olsok vere 28. juli om kvelden (og natt til 29. juli).

Men olsok har etter kvart blitt brukt om sjølve Olavsdagen 29. juli. Dagen er markert med ei øks på primstaven.

Markeringa i Fana prosti byrjar i år med olsokmesse i Fana kyrkje onsdag 29. juli kl. 19.00 ved domprost h.v. Berit

Andersen og kapellan Maren Flotve Tischendorf. For øvrig deltar Messiascoret og prosjektkor, Fanasolistar og Andrew Holdman, som er organist i Os.

Etter gudstenesta blir det korgafest i Fana kulturpark

med program i amfiet. Der som været skulle bli dårlig, vil korgafesten bli flytta til menighetssenteret. Der vil det bli kulturelle innslag, noko til ettertanke og quiz. Vi avsluttar det heile med å ynskje kvarandre velsigning. ●

Bli speidar-konfirmant!

I disse vårdagane med tenåringar i kvite kappar over alt, er det fint å vite at ein kan drive konfirmantundervisning på ulike vis. KFUK-KFUM-speidarane har eit opplegg som kan passe dei som trivs med å vere ute.

TEKST: KIRKEAKTUEL.T.NO

Å vere speidar er mellom anna å ta vare på skaparverket og kvarandre. Ei sunn sjel i ein sunn lekam er noko både kyrkja og speidarane kan einast om.

Eit eige opplegg kan lastast ned frå nettsida www.ressursbanken.no/ressurser/konfirmantspeidinging. Her er mellom anna forslag til tretten samlingar, ei innføring i merkene og måla for samlingane. ●

SAMLING RUNDT LEIRBÅLET: Målsetjinga med konfirmantspeiding er å tilby ei god speidarramme rundt konfirmasjonstida.

FOTO: ØRJAN APELAND

Fredsuke

Merk av 20. – 27. september i kalenderen din. Da markeres årets kirkeuke for fred i Palestina og Israel.

«Kirkeuka for fred i Palestina og Israel» er en bønne- og solidaritetsuke for rettferdig fred, initiert av Kirkenes verdensråd. Målet er å gi et bidrag til å sikre fred, verdighet og like rettigheter for alle mennesker som lever i Palestina og Israel. Uka markeres av kirker og kirkelige organisasjoner i mange land rundt om i verden.

I 2008 oppfordret Kirkemøtet menighetene til å delta i den årlige solidaritetsuka. Hvert år blir det laget materiell som gjøres tilgjengelig for menighetene. Dette finner du på nettsiden www.kirkeukaforfred.no.

Kirkeuka for fred 2015 har tema «Muren». I materialet som utarbeides blir vi invitert til å høre palestinske og israelske fredsstemmer som forteller om hva mur og separasjon gjør med deres egne samfunn. ●

MUR: Israels omdiskuerte delemur.

FOTO: CREATIVE COMMONS/JUSTIN MCINTOSH

FANA KIRKE

Sommerkonserter i Middelalderkirken i Fana

Hver torsdag kl.12.00-12.45 fra 11/6 til 7/8.

*Tourist concerts in the middle age church in Fana
Thursday's 12.00-12.45 from June 11th to August 7th.*

PROGRAM: Orgel- og klavermusikk ved Kantorene

Solosang med et nasjonalt romantisk preg.

De fleste damesolistene stiller i bunad.

Torsdag 11/6	kl.12.00	Jan Røshol og Åshild Eriksen
Torsdag 18/6	kl.12.00	Ivar Mæland og Rikke Bergflødt
Torsdag 25/6	kl.12.00	Ivar Mæland og Ragnhild Sæle Bergflødt
Torsdag 2/7	kl.12.00	Ivar Mæland og Thea Berge
Torsdag 9/7	kl.12.00	Ivar Mæland og Cathrine Snipsøyr
Torsdag 16/7	kl.12.00	Jan Røshol og Marita Lervik
Torsdag 23/7	kl.12.00	Jan Røshol og Nina Martinsen
Torsdag 30/7	kl.12.00	Jan Røshol og Lin Gloppen
Torsdag 6/8	kl.12.00	Jan Røshol og Stian Økland

Etter konserten åpen kirke og salg av kaffe og kaker.

Solistene som medvirker er med i Fanasolistene som synger solo ved konserter og gudstjenester i Fana.

Med forbehold om programendringer.

*Arr.: Fanasolistene og Ung Kirkesang
Med støtte fra Fana og Ytrebygda kulturkontor.*

Vi tror på én Gud!

Vår kristne trosbekjennelse, vedtatt av kirkemøtet i Nikea i år 325, legger vekt på at det bare finnes én Gud.

AV ROLF ARMAND RASMUSSEN,
KAPELLAN I ÅSANE MENIGHET

Den nikenske bekjennelsen er fortsatt den mest utbredte og anerkjente av kristne trosbekjennelser. I den norske kirke brukes den først og fremst på høytidsdager, som den fremste bekjennelsen vår.

Tre religioner, tre bekjennelser

Som Bibel-lesere kjenner vi også til den jødiske trosbekjennelse. Den finner vi i 5. Mosebok 6.4, hvor Moses lærer folket: «Hør, Israel! Herren er vår Gud. Herren er én». Denne bekjennelsen blir jødene pålagt å bringe videre til sine barn; den skal gå i arv i jødefolket.

Islams trosbekjennelse lyder: «*Det er ingen Gud uten Allah. Muhammed er Guds sendebud*». Også denne skal formidles videre til nye generasjoner; helst skal far til det nye barnet straks hviske denne i øret, slik at den er det første det nye barnet hører.

Dette er tre bekjennelser som har én viktig ting felles: De avviser tro på flere guder. Det finnes bare én Gud. Det bekjenner godt over halvparten av menneskeheten. Vi tror på én Gud. Men betyr dette at det er den samme, ene Gud vi tror på? Logisk sett er det ingen nødvendighet. Det kan være tre helt ulike guder, selv om alle tre kalles «Gud».

Tempelet i Jerusalem

Disse tre religionene står i et innbyrdes historisk forhold. De hører sammen; har til dels samme røtter. Jødedommen kom først. Rundt år 1200 før Kristus kom tolv stammer inn i det som skulle bli Israel og slo seg ned der.

De hadde bak seg en flukt fra Egypt og

en ørkenferd som for alltid hadde smidd dem sammen. I det nye landet dannet de et forsvarsforbund og en felles gudsdyrkelse. De ville ikke overta de mange guddommer som alt var i landet.

Senere fikk folket en kort storhetstid under David og Salomo, og sistnevnte bygget et praktfullt tempel for den ene sanne Gud. Det var sentrum for jødisk gudsdyrkelse helt til Jerusalem med sitt tempel ble rasert av babylonerne i år 587 f.Kr. Dette ble en stor krise for jødisk tro, men de samlet seg rundt det å holde Mose-loven, og fikk til slutt både en viss frihet og tempelet tilbake.

Kristendom og jødedom

Kristendommen kom som den andre store monoteistiske (én-guds-troende) trosretning. Det er åpenbart at den sprang ut av jødedommen. Både Jesus og hans disipler var jøder. Det de prekte var ikke avskaffelsen, men fullbyrdelsen av jødedommen. Men dette vant ikke gjenklang hos alle jøder. Mange jøder, kanskje et flertall, tok avstand fra Jesu insistering på at forholdet til ham var avgjørende. Mens andre jøder, og et stigende antall av andre folk, mente at Jesus nettopp var oppfyllelsen av Guds løfter til israelsfolket.

Vi får dermed et asymmetrisk forhold: Kristne tror at jødenes Gud er identisk med den Gud Jesus kalte «Far», mens jøder mener at kristne har et uriktig gudsbilde. At skilsmissen mellom de to trosretningene begynte med at kristne jøder ble kastet ut av synagogen, gjorde det ikke lettere, og heller ikke at jøder har lidd meget urett, forfølgelse og grusomheter fra et Europa som i århundrer kalte seg kristent. At jøder av den grunn kan hate korset som et forfølgernes symbol, er til å forstå.

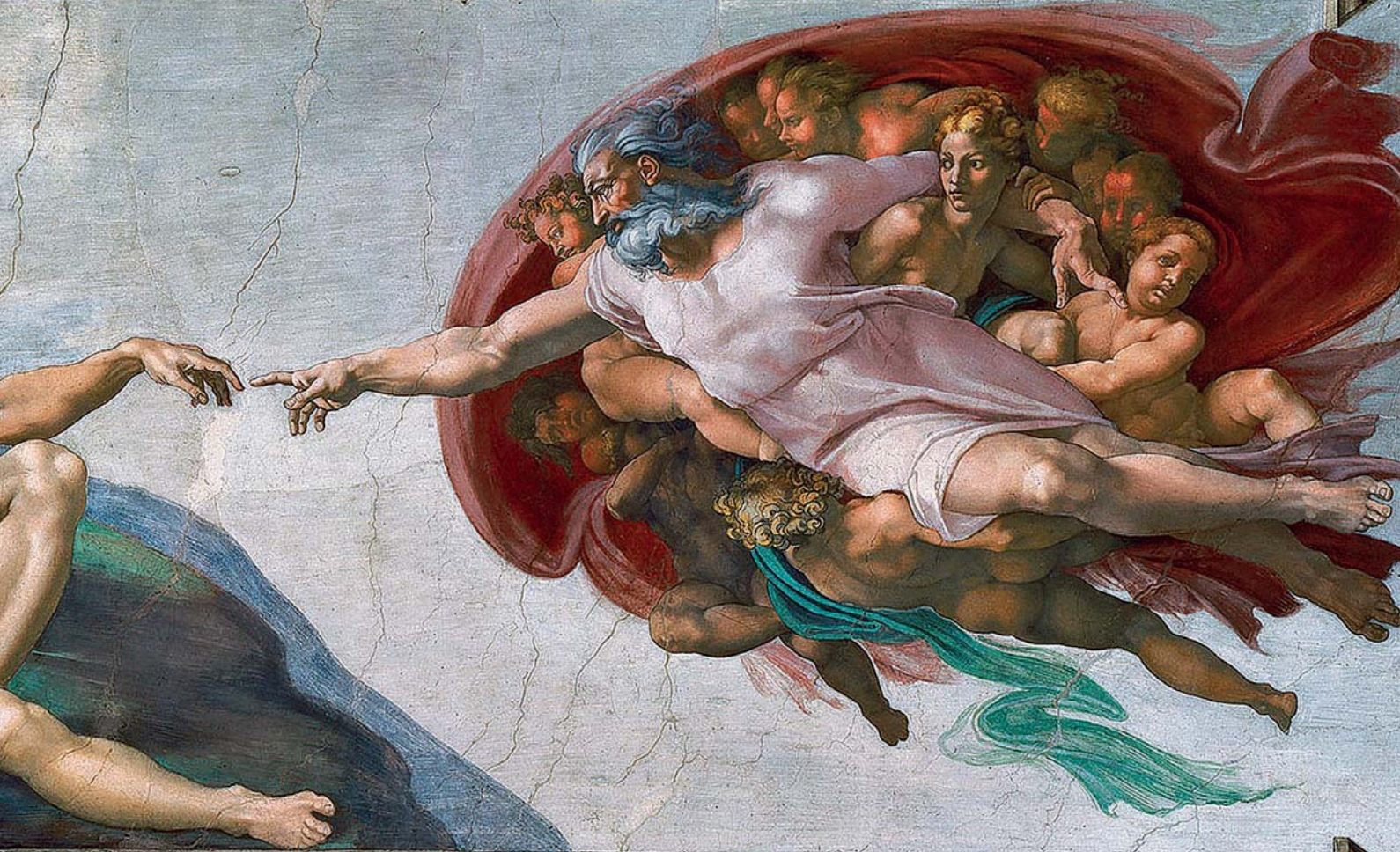

SKAPT I GUDS BILDE: «Skapelsen av Adam» er den mest kjente del av Michelangelos takutsmykning i Det sextinske kapell, utført på begynnelsen av 1500-tallet (sannsynligvis i 1511). Legg merke til at Gud og Adam har samme atletiske kroppstype, noe som nok er ment å peke mot skapelsesberetningen: «Gud sa: La oss lage mennesker i vårt bilde, så de ligner oss!» (1. Mos. 1, 26).

Bokens folk

Islam kom som den siste monoteistiske religion vel seks hundre år senere. Det skjedde ikke ved Middelhavet, men lenger sørøst i Arabia. Muhammed vokste opp i et samfunn der det fantes både kristne grupper og jødiske stammer. I sine åpenbaringer er han først vennlig innstilt til dem begge, og kaller dem «Bokens folk». Han venter at de vil godta hans visjoner som Guds siste, endegyldige åpenbaringer, og bøye seg inn under dem. Da det ikke skjer, og han særlig fra enkelte jødiske stammer møter kraftig motstand, blir tonen en annen.

Overtalelse byttes ut med tvang; fra nå av skal sverdet prege utbredelsen av den nye religionen. Det er i én forstand en suksess, i løpet av hundre år blir en rekke land fra Spania til Sentral-Asia lagt inn under den nye troen. Men samtidig forandres islam til en totalitær makt som vil ha full kontroll over sine undergittes liv.

Jøder og kristne tolereres, så lenge de er villige til å være annenklassens innbyggere. Sosiale og økonomiske forhold lokker til å gå over til islam; men for den som ombe- stemmer seg, er det ingen bønn: frafall fra islam blir straffet med døden.

Guds endegyldige budbærer

Til tross for dette ble det i enkelte muslimske samfunn en tålig god sameks- istens mellom de tre trosretningene. De kristne korstogene var både et grelt utslag av ren maktkamp mellom islam og krist- enheten, men også en arena der de møttes på like fot med gjensidig ny innsikt om hverandre. Taperne var jødene, som ble massakrert både i Europa og i sitt eget hjemland.

Islam av i dag har beholdt Muhammeds holdning til de to eldre religionene: Det er den sanne Gud (Allah) som har åpenbart

seg gjennom jødernes og de kristnes skrift- er. men begge gruppene har avvist å aner- kjenne ham som Guds endegyldige bud- bærer, og dermed avslørt seg som vantro. Der det er forskjeller mellom Koranen og Moseloven eller Det nye testamentet (NT), må det være Koranen som har rett, og de andre sies å ha forandret sine skrifter fra det opprinnelige.

Det er imidlertid ikke mulig for seriøse tekstforskere å påvise slike forandringer, hverken i Det gamle testamentet (GT) ell- er NT.

Respekt for andre troende

Hvordan forholder så jøder og kristne seg til dette? Er Allah den samme som den jødiske eller den kristne Gud? Det faller vanskelig å tro det. At de tre religioner sammen avviser flerguderi er ikke til- strekkelig til å si at det er den samme Gud

som beskrives. Beskrivelsen av Allah i Koranen ligner ikke særlig på hvordan Gud beskrives i GT og NT. I stedet for Guds kjærlighetserklæringer til israels- folket, ja, til alle jordens folk, møter vi en gud som er mer opptatt av lydighet og straff enn av kjærlighet.

Jesus omtales med vennlighet, som en stor profet, men ikke som menneskenes Frelser, for ifølge Koranen døde han slett ikke på korset. Allah står fullstendig fritt til å bestemme alle ting, så selv ikke frelsen kan den mest trofaste muslim være sikker på. Både jøder og kristne er nødt til å fast- slå: Islams Allah er ikke vår Gud.

Å felle en slik dom over andres tro er ikke det samme som å se ned på dem som tror slik. Det faller ikke vanskelig å finne alvorlig trosoverbevisning hos både jøder og muslimer. Men å respektere andre tro- ende er noe annet enn å holde for sant det de tror på. ●

Lik kyrkja på Facebook

Rett før påske fekk Den norske kyrkja si eiga Facebook-side. Her får du nyhende, førehand- visning av videokampanjar og innblikk i kva medlemmar av Den norske kyrkja er opptekne av.

Finn sida på **facebook.com/dennorskekirke**. Menighets- bladet oppfordrar alle til å like sida og spre det vidare til sine Facebook-vener. Her får du siste nytt om Den norske kyr- kja aller først! ●

Dialog det står respekt av

Byens menigheter har et formelt samarbeid med seks misjonsorganisasjoner. Øystein Skauge, prost i Arna og Åsane, har stor sans for den minste av dem, Areopagos.

TEKST: TOR KRISTIANSEN
FOTO: ØYSTEIN SKAUGE

– Jeg har sett arbeidet på nært hold både i Hong Kong og Norge, og er fascinert av det jeg har sett. Ikke minst har organisasjonen vist stor respekt for en annen religion, buddhismen, og praktisert dialog på en forbilledlig måte. Jeg tror det er viktig i alle våre sammenhenger å møte andre mennesker med respekt, sier Øystein Skauge.

Respekt

Fem-seks ganger har han vært i Kina og Hong Kong og besøkt misjonens senter der, Tao Fong Shan. Nå planlegger han en tur til Asia i 2016 for at flere fra menighetene i Bjørgvin kan få besøke Hong Kong og Kina og oppleve arbeidet på nært hold. Kirken på Tao Fong Shan er bygget som et buddhistisk tempel.

Det er ikke stort, og har bare plass til 40-50 mennesker. Her blir det kristne budskapet forkynt tydelig og klart med en luthersk forankring, og dørene er åpne for kineserne. Senteret driver ikke minst kurs for kinesiske prester.

– Det er ekstrem mangel på prester i Kina, og de få som er der, blir lett utslitt. Derfor har faglig og menneskelig påfyll i Hong Kong stor betydning, sier Øystein.

Stillhet og meditasjon

– Hva kan vi lære av buddhistene?

– De har en ekstraordinær vennlighet og er noen av de mest strålende mennesker jeg har møtt. De tar imot oss kristne på en flott måte og har mye å lære oss. Våre religioner er ulike og skal ikke blandes. Likevel skal den møtes med respekt, sier Øystein Skauge.

Det er noe med stillhet, meditasjon og vandring i naturen som har beriket ham. I vår rastløse verden tror han vi har noe å lære ved å praktisere retreat. Men han mener at det går godt an å hente seg inn uten å sitte i lotusstilling.

SÆRPREG: Kirken på Tao Fong Shan er bygget som et buddhistisk tempel.

Samarbeid

Samarbeid Menighet og Misjon ble etablert i 1993, og er et samarbeid mellom Den norske kirke og misjonsorganisasjonene Areopagos, Den Norske Israelsmisjon, Det Norske Misjonsselskap, Himalpartner (tidligere Tibetmisjonen), Misjonsalliansen og Normisjon. Formålet er å styrke misjonsengasjementet i Den norske kirkes menigheter og arbeide for at misjon blir en integrert del av menighetens tro og liv.

Areopagos het frem til år 2000 Den nordisk kristne buddhistmisjon, eller «Buddhistmisjonen» på folkemunne. Navneskiftet kom som et resultat av at det gamle navnet ikke lenger fungerte.

Ble fascinert

Grunnleggeren Karl Ludvig Reichelt har hele tiden vært et forbilde. Han var student ved Misjonsskolen i Stavanger, og ble i 1903 sendt til Kina som misjonsprest for Det Norske Misjonsselskap.

Her møtte han buddhismen. Buddhistmunkenes visdom og åndelige praksis fa-

VED ALTERET: Lokket på døpefonten er formet som en buddhistisk pagode, men med kors på toppen. Midt på alteret (nede) ser vi hvordan det vokser et kors opp fra hovedsymbolet for buddhismen, lotusblomsten.

scinerte Reichelt. På mange måter var han preget av sin pietistiske oppvekst hele livet. Men møtet med Asias kulturer og med naturen utvidet og fordypet hans tro.

Her i Bergen har Areopagos støttet arbeidet til Domkirken menighets prest Hildegunn Isaksen. Hun har samarbeidet med representanter for andre religioner og selv invitert til stillhet og meditasjon i samlinger med Taize-preg. ●

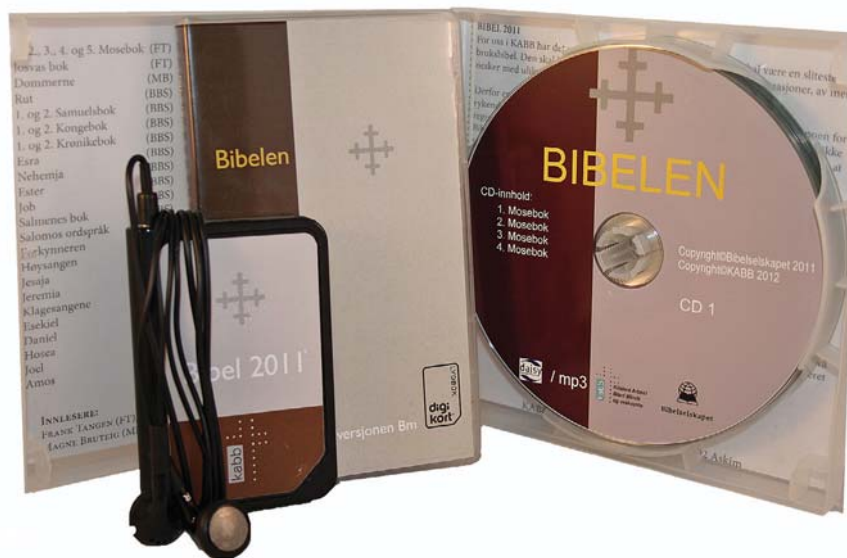
Gratis lyd-bibliotek

Blant KABBs (Kristent arbeid blant blinde og svaksynte) mange gode tilbud, finnes lydbibliotek-tjenesten.

Lydbiblioteket ble opprettet allerede på 1960-tallet, og har fått lest inn store deler av den kristne litteraturen i Norge.

I dag inneholder lydbiblioteket nærmere 2.000 titler i ulike sjangre: Barnebøker, ungdomsbøker, skjønnlitterære bøker, biografier, historiske romaner, misjonslitteratur, lyrikk, teologi, lydbibler for barn og unge og oppbyggelige bøker. Alle som av en eller annen grunn ikke kan lese en ordinær bok, kan låne bøker hos KABB. Utlåntjenesten er gratis. Alle får lydbøkene sendt hjem med posten.

Send en epost, ta en telefon eller skriv et brev til KABB, så ordner de resten. Alle lydbøkene er produsert som Daisy, som er

LÅN EN LYDBOK: Lydbiblioteket har fått lest inn store deler av den kristne litteraturen i Norge.

en internasjonal standard for produksjon av lydbøker. For å få en god leseopplevelse av lydbøkene, er det best å benytte en Daisy-spiller som avspiller. Det er mange som har krav på å få en slik spiller fra hjelpemiddelsentralen.

Det går også an å laste ned software til en Daisy-spiller) fra internett. På den måten kan man lytte til bøkene via en

datamaskin. Eller man kan benytte en mp3-spiller. Det er også mulig å kjøpe en Daisy-spiller direkte fra en forhandler. ●

Kontakt KABB:

Adresse KABB, PB 333,

1802 Askim

epost: kabb@kabb.no

tlf: 69816981

Salmebok med punktskrift

Salmeboka har salmer på bokmål og nynorsk, tre samiske språk, kvensk, engelsk, svensk og finsk. Omsider er den nå på et enda et språk: Punktskrift for blinde og svaksynte.

Helt siden Norsk salmebok 2013 ble lansert, og ikke minst etter Salmeboka minutt for minutt på NRK TV, har det vært stor etterspørsel etter å få salmeboka tilrettelagt i punktskrift.

Kapitlene med salmer til de kristne høytidene er første bind ut i serien Norsk salmebok 2013 i punktskrift.

Etter hvert vil også de øvrige kapitlene komme ut i egne, tykke, lesbare verk for blinde og svaksynte som behersker punktskrift.

Norsk lyd- og blindeskriftsbibliotek har hatt oppgaven med å tilrettelegge punktskriftutgaven, som samlet sett blir en stor bok. Utlånsversjonen til privatpersoner blir trykt opp i mellom 60 og 70 vanlige punktskriftshefter, delt opp etter de ulike temaene i salmeboka. Over halve salmeboka er ferdig, og det er for ek-

SALMER I PUNKTSKRIFT: Føl teksten med fingertuppene, og syng med!

FOTO: NORSK LYD- OG BLINDESKRIFTBIBLIOTEK

sempel mulig å låne heftet med pinsesalmene. Det skal også utvikles en egen utgave for menigheter som ønsker å ha salmeboka tilgjengelig for sine besøkende. ●

Fri inngang for ledsager

Noen må av ulike grunner ha med ledsager når de deltar på arrangementer. Da er det viktig og riktig at ledsageren slipper inn uten billett.

En person med funksjonsnedsettelse, som har behov for assistanse for å kunne gå på et offentlig arrangement, kan søke sin kommune om å få ledsagerbevis. Ordningen er ikke lovpålagt, men tilbys i dag i nesten alle landets kommuner.

Et ledsagerbevis gir den funksjonshemmede anledning til å ta med seg en ledsager uten ekstra kostnader på blant annet offentlige kultur- og fritidsarrangement der ordningen aksepteres. Den funksjonshemmede må selv betale gjeldende inngangspris.

Det anbefales at alle menigheter ved kulturarrangement i kirken aksepterer ledsagerbevis når man selv står som ansvarlig arrangør og at man krever dette av ekstern aktør ved utleie. ●

Tid for andre? Tid som kan forandre? Kirkens SOS i Bergen trenger nye frivillige medarbeidere til vår døgnåpne krisetjeneste på telefon og nett! Inntakskurs starter 28. september.

Vil du gjøre en forskjell for mennesker som har det vanskelig og samtidig oppleve personlig utvikling? Som frivillig kan du velge mellom å lytte til mennesker på telefon eller chatte med dem på internett. Du får full opplæring og oppfølging underveis, og vi kan tilby et utviklende personlig og sosialt fellesskap. Tjenesten er velordnet og forutsigbar, og kan fint tilpasses jobb, studier eller pensjonisttilværelse.

Mer info: 55 32 58 45/941 83 654 eller se www.kirkens-sos.no/bjorgvin
Kirkens SOS er Norges største og eldste krisetjeneste på telefon og internett.

Kirkens SOS

Ta kontakt dersom du ønsker at ditt barn eller din ungdom skal ha en skolehverdag hvor kristne verdier råder grunnen.

En skole hvor den enkelte har betydning!

Bergen Kristne Grunnskole
Øvre Kråkenes 49
Tlf 55 98 78 20, www.bkgs.no

*Mellom hvert
menighetsblad...
følg med i*

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10
Fax: 55 11 80 11

*Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prosti.*

*E-post:
sylvi@fanaposten.no*

**Her kan din
annonse stå!**

Kontakt Frode Høyte
hoeyte@gmail.com

Begravelsesbyrået for
byen og distriktet

Solstrands
Begravelsesbyrå as

DØGNVAKT • 55 55 16 16

Vår erfaring – din trygghet

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00
www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Bergen & Omegn
BEGRAVELSEHJELP

*- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger
for pårørende som ønsker å gjøre noe selv*

Knut Helge
Polden

Espen
Polden

Tom
Wilson

Heine
Polden

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN
Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. BERGEN VEST
2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Stråume
Tlf: 55 21 44 50

Gi barnet ditt gode
verdier med på veien

Møllebakken Skole er
en kristen grunnskole med
små undervisningsgrupper,
gode faglige resultater, og
et inkluderende miljø som
elevne trives i.

Kontakt oss gjerne
for å få vite mer.

MØLLEBAKKEN SKOLE

Syvendedags Adventistsamfunnets grunnskole i Bergen

www.mollebakkenskole.no post@mollebakkenskole.no Tlf: 55 20 71 70

Noen ord å ta med seg inn i sommeren

Jeg var på festspillåpningen på Torgalmenningen 26. mai, der tidligere biskop Gunnar Stålsett holdt åpningsforedraget. Han fokuserte på ordet «Kjærlighet», som er hovedtanken bak årets festspillprogram. Det var så inspirerende å høre på han, og da jeg kom hjem, slo jeg opp i den nye salmeboken og fant diktet: «Så skjønn en drakt, så rik en duft», nr 845, som handler om den vakre naturen og om vår far som står bak det hele og gir oss så mye å glede oss over. Så derfor : Kos dere med diktet i sommer, og gled dere over skaperverket! MED HILSEN GYRI SKRE

TEKST: CARL DAVID AF WIRSÉN (1889).
OVERSATT AV ØYSTEIN THELLE (1995).
GJENGITT MED TILLATELSE

Så grønn en drakt,
så rik en duft
har smykket dal og engler!
Nu strykes ømt av lys og luft
de fagre urtesenger.
Hør lundens sus
og bekkens brus
forkynne hva som kommer:
Omsider blir det sommer!

Sin lykke, fred
og sommerfryd
må yre fugler prise.
I mark og skog fra
nord til syd
de jubler frem sin vise.
Hør håpets klang i deres sang,
i hymnen de lar kvade
fra blomstereng og rede.

Men du, o Gud,
som gjør vår jord
så skjønn i slike stunder,
gi at jeg akter mest ditt ord
og nådens store under!
Som blomst og løv
blir muld og støv,
skal vi og verden fare,
men Herrens miskunn vare.

BLOMSTERENG VED FORNÆS FYR I DANMARK. FOTO: OLD DANEWIKIMEDIA

VI LEVERER I HELE BERGEN!

Kilden Senter 55 13 71 56 Oasen Senter 55 16 16 88
Sletten Senter 55 28 21 31 Åsane Senter 55 18 36 25

Sofus

FRISØRSALONG
Tlf. 55 13 09 33
Sæterv. 1
5236 Rådal

Produktene er av høy kvalitet

- Dusch/toalettsåpe u/parabener eller parfyme
- Multivask
- Bil- og båtvask m/voks
- Vindusspylervæske høykonsentrat 1,5 liter
- Sprayflaske m/målestreker og god pumpe
- Håndrensemiddel løser olje og maling uten og bli tørr på hendene
- Fotkrem

Sæterveien 58
5236 Rådal

Tlf 907 82 774
karl@fotlandimport.no

For mer informasjon se
www.fotlandimport.no

HVEM HVA HVOR i Skjold menighet

Ansatte og menighetsråd

Skjold menighetskontor
Skjoldlia 55, 5236 Rådal
Telefon: 55 59 71 12
skjold.menighet@
bergen.kirken.no

Administrasjonsleder Marita Børve

Telefon: 55 59 71 12
marita.borve@
bergen.kirken.no
Kontordager: mandag, tirsdag,
onsdag og torsdag.

Kateket

Elisabeth Saxe Vinkler

Telefon: 55 59 71 11
E-post: elisabethsaxe.vinkler@
bergen.kirken.no.

Menighetspedagog / trosopplærer

Janne Torvestad

Telefon: 55 59 71 17
janne.torvestad@
bergen.kirken.no

Diakon Kjerstin-Marie Vereide

Telefon: 55 59 71 15
kjerstin-marie.vereide@
bergen.kirken.no

Kantor Guro Rotevatn Buder

Telefon arb.: 55 59 71 16
Telefon priv.: 412 05 127
guro.rotevatn.buder@
bergen.kirken.no

Kirketjener Silje Brækken

Telefon: 916 92 224
silje.brækken@bergen.kirken.no

Sokneprest Arne Brekke

Telefon arb 55 59 71 14
Telefon priv 55 13 76 62
arne.brekke@bergen.kirken.no

Kapellan Bjørn Moe

Telefon arb 55 59 71 13
mobil 92 82 24 13
bjorn.moe@bergen.kirken.no

Menighetsrådsleder Eva Try

Telefon 959 46 814
evatry@gmail.com

Internett/menighetsblad

Ansvarlig utgiver: Menighets-
rådet. Redaktør, menighetsblad
Øystein Pettersen, 938 04 808
oystein.pettersen@uni.no
Nettpublisering: Bjørn Selfors,
bselfors@broadpark.no

Kirkens konti

Skjold menighet:

1644. 21. 60035
(3411. 32. 01101)

Givertjenesten diakoni:

3418. 18. 00889

Konfirmantarbeid:

3418. 20. 00436

Aktiviteter

Skjold kirkekor

Skjold kirke - tirsdager kl. 12.30
-14.00. Kontakt: Grete Jacob-
sen, telefon 55 13 19 78 og
Ingebjørg Hougsnes telefon
55 10 27 47

Cantus

Skjold kirke - tirsdager 19.45-
22.00. Guro Rotevatn Buder,
Telefon arb: 55 59 71 16

Søråshøgda barnekor

Skjold kirke - torsdager fra
kl. 17.30. Leder Ingunn
Nygaard
tlf. 917 35 586 -
ingkals@gmail.com
Hjemmeside: www.sbkor.no

Extasis (Skjold ten- sing)

Skjold kirke onsdager kl. 19 -
21. Kontaktperson: Kjerstin-
Marie Vereide, tlf. 55 59 71 15

Formiddagstreffet

Annenhver torsdag i ulike uker
- kl. 12.00-14.00. Kontaktperson
Kjerstin-Marie Vereide
tlf. 55 59 71 15

10-kaffen

Annen hver torsdag i like uker -
kl. 10.00-12.00. Kontaktperson
Arne Brekke tlf. 55 59 71 14

KRIK

Kontakt menighetskontoret.

Nordås KFUM-speidergruppe:

(gutter) Onsdager -
Skjold kirke/Smøråsfjellet.
Kjetil Ullaland
kulumulig@gmail.com

Steinsvik 1 - KFUK-speidere

(jenter) Tirsdager - Skjold
kirke Kontaktperson Karen
Velure
gruppeleder.steinsvik@
hotmail.no

Seniordans

Mandager kl. 10.30 - 12.00.
Kontaktperson: Signe Nilsen,
mobil 90 94 64 78

Trim

Onsdager kl. 11.00-12.30.
Astrid Teigen tlf. 45 02 51 03

Skjold kirkelag

Kontaktpersoner Berit Ådland
tlf. 55 13 37 65 og Gerd Dale
tlf. 55 13 27 29

Skjold søndagsskole

Janne Torvestad,
tlf 55 59 71 17
janne.torvestad@
bergen.kirken.no

Menighetsrådkandidater i Skjold 2015-2019

14. september er det valg av nytt menighetsråd. Stemmelokalene er i Apeltun og Rådalslien skoler kl 9-21. Det vil også bli mulig å forhåndsstemme i Skjold kirke, kontorfløyen, i perioden 30.8. - 8.9., tirsdag, onsdag og torsdag mellom kl 9-15 og etter gudstjenesten søndag 13. september. Alle over 15 år som står i kirkemanntallet har stemmerett og skal ha fått tilsendt et valgkort i posten.

Kirkevalget
2015

Anita Bjørndal
f. 1965
Dortledhaugen 34, Rådal

Bakgrunn: Oppdragsleder i Statoil, prosjekteringsleder Aibel 1998-2011, Ingeniør Instanes 1995-1998, Ingeniør Dr.techn. Olav Olsen 1992-1995.

Relevant erfaring: Styremedlem i foreldrestyret Søråshøgda barnekor, troppsleder Birkeland 1 speidergruppe, tropp og gruppeleder 1. Skjold speidergruppe.

Satsingsområder: Ungdomsarbeid, grønn menighet, diakoni og besøkstjeneste, gudstjenesten.

Asbjørn Valen
f. 1948
Nordåsbrøt 123, Rådal

Bakgrunn: Ingeniør, Statens vegvesen.

Relevant erfaring: I forhold til menighetsarbeid, har jeg vært litt aktiv i menigheten som frivillig som kirkevert og med arbeid i fredagskafeen.

Satsingsområder: Arbeid i menigheten for alle aldersgrupper, teologi, opplæring og diskusjon. Bibellesning. Dåp, Søndagsskole, konfirmasjon, ungdomsarbeid.

Eiel Holten
f. 1968
Elgveien 12, Rådal

Bakgrunn: Utdannet teologi. Har jobbet som prest siden 1998 på Nesodden og i Bir-

keland menighet. Siden 2010 Avd. leder og prest i Kirkens Bymisjon i Bergen.

Relevant erfaring: Oppvekst i ten sing, 18 års arbeid som prest, div. verv i Norges KFUK/M.

Satsingsområder: 1. Trosopplæring for mennesker i alle aldre. 2. At kirken formidler Jesus på en måte som gir både livstolkning, håp og mot til å leve og mot til å tro. 3. At menigheten er et fellesskap der både ansatte og frivillige medarbeidere legger til rette for erfaringer av Gud.

Lisbeth Ljones Aulin
f. 1964
Sætervegen 10C, Rådal

Bakgrunn: Master i økonomi og ledelse. Fra 2013 – Adm. leder ved Nordahl Grieg vgs.

Relevant erfaring: Medlem MR 2009 – leder i økonomiutvalget. Styremedlem i Skjold Menighetsbarnehage. Leder i Skjold søndagsskole i 20 år.

Satsingsområder: Kirke for alle og ungdomsarbeid.

Karstein Angelvik Raa
f. 1948
Apeltunhaugene 171f, Rådal

Bakgrunn: Pensjonist. Utdannelse innen adm/ledelse/finans/regnskap. Arbeidet innen rederinæring og grossistvirksomhet med økonomi og ledelse.

Satsingsområder: Sørge for god kommunikasjon med menigheten. Passe på at kirkens aktiviteter når ut til alle, og få størst mulig oppslutning om kirkens arbeid.

Turid Severinsen
f. 1945
Nordåsdaalen 43, Rådal

Bakgrunn: Har vore lærar på Betanien høgskole. Ho har også vore leiar for Betanien sjukepleiersamfunn

Relevant erfaring: Mangeårig frivillig i Åsane menighet som søndagsskolelærer. Leiar i ungdomsklubb og anna ungdomsarbeid.

Satsingsområder: Det diakonale arbeidet i menigheten.

Kåre Bergesen
f. 1943
Steinsvikskrenten 55, Rådal

Bakgrunn: Pensjonist/regnskapssjef 1977 - 2013.

Relevant erfaring: Styremedlem Skjold Kirkekor.

Synnøve Flotve
f. 1977
Apeltunlien 59, Rådal

Bakgrunn: Sykepleier. Har jobbet ved Haukeland universitetssykehus i 14 år, men har de 2 siste årene jobbet ved en privat fertilitetsklinikk, Klinikk Hausken.

Relevant erfaring: Har tidligere vært med i styret av Søråshøgda barnekor som er tilknyttet Skjold kirke.

Satsingsområder: Ønsker å satse på litt større barn/ungdom/unge-voksne. Frivillighetsarbeid og besøkstjeneste. Kanskje kan vi

knytte «tettere bånd» mellom de ulike aldersgruppene som er aktiv i kirken?

Bjørn Skaar
f. 1936
Sætervegen 23, Rådal.

Bakgrunn: Seks år i Sjømilitære Korps 1954 – 1960 (Maskinlinjen). Maskinsjef i utenriksfart frem til 1999. Historie ved UiB 1986 og 1991

Relevant erfaring: Styremedlem i Bergen Maskinistforening 2013 -. Formann i pensjonistgruppen Bergens Maskinistforening 2012-. Nestleder i Damsgårdssundet Historiske Forening 2009 - 2012. I bokkomiteen for utgivelse av boken «Bydelen ved Damsgårdssundet» 2010. Layout og billedredaktør for Damsgårdssundets Årbøker 2012-2013 og 2014/2015 og Bergens Maskinistforenings Pensjonistgruppes historie 2014.

Satsingsområder: Kirken skal være åpen og inkluderende. Alle som ønsker det skal være velkommen og bli møtt ut fra sine behov og forutsetninger. Kirken skal være en folkekirke, like mangfoldig som folk flest.

Marit Breivik
f. 1950
Ekerstølsvegen 9, Rådal.

Bakgrunn: Høgskolelektor/intensivsykepleier. Arbeider ved HiB, Campus Kongsrud.

Relevant erfaring: Vært med i menighetsrådet seks år, medlem i gudstjenesteutvalget i mange år, siste året i misjonsutvalget.

Satsingsområder: Menigheten skal være et møtested for tro og liv, gjennom hele livet, fra fødsel til død. I møte med det sekulære samfunnet bør det fokuseres på hva kristen tro og lære innebærer i vår tid. Økt kunnskap gjennom bibellesing, bibelgrupper m.m.

Turid Müller
f. 1944
Nedre Smøråsvegen 6,
Rådal

Bakgrunn: Pensjonist

Relevant erfaring/Satsingsområder:

Etter å ha vært leder for kulturutvalget i Skjold i mange år, brenner jeg ennå for at vi også skal være en kulturkirke som formidler et bredt spekter av kulturarven. Slik håper jeg at vi kan nå større deler av menigheten. Jeg ønsker en åpen kirke som favner vidt og gir tilbud også til dem som vanligvis ikke går til gudstjeneste. Jeg ønsker også å styrke barne og ungdomsarbeidet i menigheten.

Andreas Maurstad
f. 1978
Elvenesvegen 36, Nesttun

Bakgrunn: Arbeider hos Coor Service Management med skadesanering, renhold

Relevant erfaring/Satsingsområder:

Jeg har vært med i Ten Sing siden jeg selv var konfirmant. Studert ved bibelskolen på Bildøy. Brenner for at barn og unge skal få et tilbud etter konfirmasjonstiden og kan tenke meg å være med i et utvalg for dette.

Jorunn Stige
f. 1931
Rådalslien 129, Rådal.

Bakgrunn: Pensjonist. Spes. i klinisk psykologi. Praksis fra psykiatri og rusomsorg. Har sittet som faglig leder av ruslinikk og av psykiatrisk ungdomsteam/rusteam. Har også noen år drevet som privatpraktiserende.

Relevant erfaring: Sittet i menighetsråd i Sande i Vestfold i en periode.

Terje Haram
f. 1958
Tors veg 36, Nesttun

Bakgrunn: Historiker, avdelingsleder ved Bergen Byarkiv

Relevant erfaring: Medlem av MR i Skjold 2003 - 2007, medlem av Bergen Kirkelige Fellesråd samme tidsperiode. Særlig interessert i musikk i mange typer og variasjoner. Sterk tilhenger av folkekirke.

Terje Dale
f. 1949

Bakgrunn: Pensjonist. Vært kateket i Austevoll i ca. 17 år. Før studier i godt voksen alder var jeg ca. 16 år ved det som den gang het Bergen politikammer.

Relevant erfaring: Har tidligere sittet 4 år i menighetsrådet i Fana.

Menighetskalender

dåp

Ute Daewel
Ella Sofie Jordal Opheim
Astrid Gullaksen
Filippa Løland Laukeland
Noah Tillerli Sirevåg
Ingrid Leirvåg Børve
Andrea Kongsbakk Stien
Martin Runderheim Eide
Sebastian Midtun Grønberg
Frida Hansen Korsan
Phillip Steiner Røseveld
Pål Christian Bernt Fosse
Livia Kråkenes Tyssen
Ida Angelika Sleen
Jonas Fasmer Morland
Natalie Bjerga
Bo Dyrnes Anfinen
Johannes Fosse Selsing
Sofie Caboverde Rolfsnes
Jon Ulrik Holdhus Opdahl
Tuva Sandnes Dale
William Sundal-Hansen
Ingrid Salomonsen Lillejord
Sebastian Rystad Remme
Markus Solheim
Emilie Ruden Haukeland
Per Wilhelm Lønning
Benjamin Nord Helland
Nathalie Mari Nord Helland
Oda Christina Eide Osland
Mats Henrik Eide Osland

vielser

Anne de Lange og
Thorbjørn Vågenes

begravelser

Karin Vallborg Leganger
Johan Edvardsen Lutentun
Ingeborg Fredheim
Inger Opheim
Finn Birger Bruun
Irene Pedersen
Susan Thomson
Arnfinn Finne
Inger Johanne Korsan
Aud Ragnhild Mjånes
Walter August Hovland
Kåre Olai Birkeli
Rolf Jens Sjursen
Harriet Elise Sørås

gudstjenester

Søndag 14. juni kl.11.00
3. søndag i treenighetstiden.
Gudstjeneste. Joh. 1.35-51. Sogneprest Arne Brekke. Dåp. Nattverd. Kirkekaffe. Søndagsskole.

Søndag 28. juni kl.11.00
5. søndag i treenighetstiden.
Gudstjeneste. Matteus 7.21-29. Sogneprest Arne Brekke. Dåp. Nattverd.

Søndag 12. juli kl.11.00
7. søndag i treenighetstiden. Gudstjeneste. Lukas 19. 1-10. Sogneprest Ivar Braut. Dåp. Nattverd.

Søndag 26. juli kl.11.00
9. søndag i treenighetstiden. Gudstjeneste. Johannes 8.2-11. Kapellan Bjørn Moe. Dåp. Nattverd.

Søndag 9. august kl.11.00
11. søndag i treenighetstiden. Gudstjeneste. Markus 2.23-28. Kap. Bjørn Moe. Dåp. Nattverd.

Søndag 16. august kl.11.00
12. søndag i treenighetstiden. Gudstjeneste. Lukas 8.1-3. Sogneprest Arne Brekke. Dåp. Nattverd.

Lørdag 22. august kl.11.00 og kl.13.30
Konfirmasjonsgudstjenester. Kapellan Bjørn Moe /Kateket Elisabeth Saxe Vinkler.

Søndag 23. august kl.11.00 og kl.13.30
Konfirmasjonsgudstjenester. Kapellan Bjørn Moe / Kateket Elisabeth Saxe Vinkler

Lørdag 29. august kl.11.00 og kl.13.30
Konfirmasjonsgudstjenester. Sogneprest Arne Brekke/ kat Elisabeth Saxe Vinkler.

Søndag 30. august kl.11.00
Vingårdssøndagen. Gudstjeneste. 1.Kor. 3.4-11. Sogneprest Arne Brekke. Dåp. Nattverd. Kirkekaffe.

Søndag 6. september kl.11.00
15.søndag i treenighetstiden. Skolestart-/familiegudstj. Luk 10.38-42. Vikarprest. Menighetsped. Janne Torvestad.

Søråshøgda barnekor. Dåp. Kirkekaffe.

Søndag 13. september kl.11.00
16.søndag i treenighetstiden. Gudstjeneste. Avskjedsgudstjeneste for kap. Bjørn Moe. Matt. 5.10-12. Sogneprest Arne Brekke. Dåp. Nattv. Kirkekaffe.

Søndag 20. september kl.11.00
17. søndag i treenighetstiden. Gudstjeneste. Konfirmantpres. Lukas 7. 11-17. Vikarprest. Kateket Elisabeth Saxe Vinkler. Dåp. Nattverd. Kirkekaffe.

Søndag 27. september kl.11.00
18.søndag i treenighetstiden. Gudstjeneste. Konfirmantpres. Matteus 8. 5-13. Sogneprest Arne Brekke. Kateket Elisabeth Saxe Vinkler. Dåp. Nattverd. Kirkekaffe.

Søndag 4. oktober kl.11.00
19.søndag i treenighetstiden. Gudstjeneste. Johannes 7. 14 - 17. Vikarprest. Dåp. Nattverd. Kirkekaffe.

Søndag 11. oktober kl.11.00
20.søndag i treenighetstiden. Gudstjeneste. Markus 10. 2-9. Sogneprest Arne Brekke. Dåp. Nattverd. Kirkekaffe.

Formiddagstreffe

Det blir nytt formiddagstreffe i Skjold kirke torsdag 10. september kl. 12-14. Vi får besøk av Fredrik Elholm som synger og spiller. God lunsj blir det også. Velkommen til nye og gamle deltakere! Ved spørsmål, kontakt diakonen, tlf. 55 59 71 15.

OBS! Nytt teleslynganlegg

Den 22. juni vil Skjold kirke bytte ut teleslyngen med et FM-system.

Nyere høreapparater skal kunne motta FM-signaler men eldre apparater må kanskje byttes. Kontakt leverandør for mer informasjon. Vi håper at dette vil føre til bedre lytteforhold og bedre opplevelser for alle.

God sommer!

